

Dr. Greguss Pál szakmai életrajza

Dr. Greguss Pál ny. egyetemi tanár 1921. június 9-én született Budapesten. Egyetemi tanulmányait részben a Budapesti Műszaki Egyetemen, részben a szegedi Horthy Miklós Tudományegyetemen végezte, és 1943-ban vegyész, 1944-ben pedig - az Eötvös Kollégium tagjaként - természettan-vegytan szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett. Természettudományi tanulmányaival párhuzamosan magyar irodalommal és képző- és színművészettel is foglalkozik. A Szent-Györgyi Albert professzor által kezdeményezett, és Sík Sándor által vezetett *Szegedi Egyetemi Színjátszó Társulat* egyik alapító tagja, és mint ilyen, a ma már színháztörténeti jelentőségű szegedi és kolozsvári Hamlet előadások segédrendezője ill. egyik epizódszereplője. 1951-ben a Szegedi Tudományegyetemen Ph.D.-t szerez.

Egyetemi tanulmányai után: vegyészmérnökként a Magyar Általános Kőszénbánya (MÁK) Rt-nél dolgozott Tatabányán, 1944-46; ezt követően középiskolai tanár a Tatabányai Áll. Gimnáziumban, 1946-49; majd egyetemi tanársegéd a Budapesti Tudomány. Egyetemen, 1949-52. Ezután 1952-53. közt tudományos főmunkatárs az MTA KFKI-ban, majd a KPM Ultrahang-kutató Laboratórium vezetője, 1954-56, s a Vasúti Tudományos Kutató Intézet osztályvezetője 1956-1976. Eközben 1966-67-ben tudományos tanácsadó az indiai Durgapur-ban, a Central Mechanical Research Institute-ban. Meghívott vendégprofesszor az Amerikai Egyesült Államok-beli. New York Medical College-ban, 1969-73; s ezt követően a Német Szövetségi Köztársaságban ugyancsak vendégprofesszor a Technische Hochschule Darmstadt Fizikai Intézetében, Darmstadt-ban, 1973-76. A Budapesti Műszaki Egyetem Alkalmazott Biofizikai Laboratóriumának igazgatója 1976-1986, majd a BME Finommechanikai-Optikai Intézet tudományos tanácsadója nyugdíjba vonulásáig, 1989. december 31-ig. Ezt követően tudományos tanácsadó az Országos Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutató Intézetben 1990-1993; majd 1994-től ismét a Budapesti Műszaki Egyetemen tudományos tanácsadó a Gépgyártástechnológia tanszéken. Közben egyéni vállalkozóként létrehozta az OPTOPAL Panoramikus Méréstechnikai Szolgálatot.

Tudományos tevékenysége és ezek elismerései: ultrahangterek láthatóvá tételére szonokémiai reakciók kutatása (Ph.D. 1951), mely 1964/65-ben az első ultrahang hologramok megalkotására vezetett (ezek elismerésüül 1978 Fellow of the Optical Society of America, majd 1979-ben: a Kínai Tudományos Akadémia Hefei városban működő Tudományos és Műszaki Egyetemének tiszteletbeli professzora lett), a hologram-elv kiterjesztése a biológiai jelminta-feldolgozást leíró modellekre 1968-ban; (1971 New York Academy of Sciences tagja), koherens sugárzások biológiai hatásainak vizsgálata, (1983. Markusovszky díj; 1988: Pioneer Award in Medical Ultrasonics, WFUMB, 1992: tiszteletbeli tag az International Society for Optics Within Life Sciences (OWLS).

A panoramikus gyűrűs lencse - PAL-optika – szabadalmazása (1983) és ezen alapuló különféle műszerek kifejlesztése (amelyekért 1989 NASA-díj, 1991 Invenció'91 díj, 1996. Genius'96 feltalálói Oscar-díj; 1998: Genius'98 Feltalálói Olimpia aranyérme. 1998. okt. 24-én a PAL optikán alapuló és azt tartalmazó PALADS helyzetmeghatározó műszer földkörüli pályára juttatása a SEDSAT-1 mikroműholdban, a Deep Space-1 NASA-program keretében, 1999: Jedlik Ányos díj)

Tudományos közleményeinek száma több mint 350, ezek közül 5 önálló könyv, több könyvfejezet. Külföldi tudományos szaklapok szerkesztő bizottságának volt tagja (Ultrasonic News USA, Optics Letters, USA, Ultrasonics (UK), Annals of Ophthalmology, USA)

Széleskörű tudományos ismeretterjesztő munkát is végzett (alapító szerkesztőbizottsági tagja volt a TECHNIKA c. lapnak, szerkesztőbizottsági tagja az Élet és Tudományak)

Társadalmi tevékenységek: a Nemzetközi Gábor Dénes Díj kuratóriumának elnöke; a Budapesti Magyar-Amerikai Társaság ügyvezető. alelnöke.

Gondolatainak *művészi* kifejezésére tudományos tevékenysége során használt különböző fotografiai és egyéb képalkotási eljárásokat alkalmaz. Így többek közt a fény- és elsősorban lézergrafikák mintájára egy új művészeti irányzatot kezdeményezett: láthatóvá tett ultrahangokkal készít *ultrahanggrafikákat*. PAL-optikája nyújtotta panoramikus képek anamorf megjelenítését videóra alkalmazva újszerű mozgó képalkotást dolgozott ki.

Művészi alkotásai különböző *kiállításokon* szerepeltek:

New York Physicians Art Association, New York

38th Annual Exhibition, 1973

Magyar Nemzeti Múzeum Hologram kiállítása

„Tér a síkban – Négy világrész hologramjai” 1990, június 5-július 17.

Ernst Múzeum, 2. Nemzetközi Mintatriennále,

Mintakalandok a síkból a térbe”,

1991. decembe 13 - 1992. január 12.

BME R-Klub , Dr. Greguss Pál Fotó és Dia kiállítása,.

„Panoramikus világkép – Körbenézve a világban”

1995. május 2-14.

Magyar Fotografiai Múzeum, Kecskemét, nemzetközi hologramkiállítása

’Tér a síkban – sík a térben”

1996. június 5-30.

Ludwig Múzeum,

„A művészetten túl”

1996. október 17-november 23.

Neue Galerie am Landesmuseum, Graz,

Jenmseits von Kunst”

1997. január 7-március 30.

Fény-Szimpozion, Eger, kiállítása.

1999. április 22-25

(Nemzetközi Kepes György Társaság Senior tagjává választja)

Magyar Fotografiai Múzeum, Kecskemét, kiállítása

„KÉPMUTOGATÓK - Képnézési formák és szokások a fotográfia feltalálása előtt és alatt”

(anamorf PAL-képek első bemutatása)

1999. június 9-augusztus 2.

Műcsarnok:

„Invenció, Intuición, Innovación”

2000. márc.30-május 14.

Mai Manó Ház centenáriumi hologram kiállítása

”Portré hologramok és múzeumi tárgyak hologramjai”

2000. június 5-július 6-ig.

Magyar Elektrotechnikai Múzeum centenáriumi kiállítás

„Fény a tudományban és művészetben”

2000. november 10-2001. március 30

Pest Center Galéria,

„Fény a tudományban és művészetben”

2000. november 11-december 31.